

ВАСПИТНА МЕРА УПУЋИВАЊЕ У ВАСПИТНУ УСТАНОВУ У УПОРЕДНОМ ПРАВУ¹

*Др Филип Мирић**

Правни факултет Универзитета у Нишу, Србија

Апстракт : Друштвена и правна реакција на криминалитет малолетника је од пресудне важности за процес ресоцијализације малолетника у сукобу са законом. У том процесу посебно место заузима одређивање адекватне кривичне санкције. Иако је последњих година интенција да се малолетницима који су извршили неко кривично дело изричу неинституционалне васпитне мере и заводске васпитне мере имају своје оправдање у свим оним случајевима када је због тежине извршеног кривичног дела, личности малолетника и других околности нужно њихово изрицање. Предмет рада је најблажа од тих заводских мера-упућивање у васпитну установу. У раду ће бити анализирани одговарајуће одредбе Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, које се односе на изрицање и извршење ове васпитне мере. Такође, биће приказане и одредбе одговарајућих закона земаља насталих распадом бивше СФРЈ применом упоредноправног метода. Ово је посебно важно имајући у виду да ове земље деле заједничку правну традицију. Циљ рада је да се њиме скрене пажња научне и стручне јавности на васпитни потенцијал ове васпитне мере и на тај начин допринесе њеном чешићем изрицању од стране надлежних судова.

Кључне речи: васпитне мере, упућивање у васпитну установу, упоредно право.

УПУЋИВАЊЕ У ВАСПИТНУ УСТАНОВУ У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Општа сврха кривичних санкција према малолетницима је двојака: са једне стране, она се састоји у сузбијању дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством, што је општа сврха свих кривичних санкција, а са друге стране, у утицају на развој личне одговорности малолетника, васпитавање и правилан развој његове личности. (Топић, 2014: 218). У систему кривичних санкција према малолетницима преовлађују васпитне мере. Васпитна мера упућивање у васпитну установу је најблажа васпитна мера заводског типа која се изриче малолетном учиниоцу кривичног дела чије се васпитање и преваспитање може постићи једино издвајањем из дотадашње средине, стављањем под стални надзор и пружањем помоћи од стране стручних лица (чл.20.3М).² Ова васпитна мера се извршава у установи која може да обезбеди смештај и задовољење васпитних, здравствених, образовних, спортских и других развојних потреба малолетника. То су васпитне установе општег типа или установе у којима су смештени и малолетници који нису извршили ниједно кривично дело, али имају одређених проблема у понашању (тзв. „проблем деца“). То упућује на закључак да је и примена ове старатељске мере затворене заштите превасходно условљена околношћу да се дете налази у неповољним развојним и васпитним условима у средини где живи (без обзира да ли је оно

¹ За потребе овог рада коришћени су делови необјављене докторске дисертације „Савремена схватања феноменологије и етиологије малолетничке делинквенције“ аутора Филипа Мирића, одбрањене дана 04. 11. 2014. године на Правном факултету Универзитета у Нишу.

² Др Филип Мирић је научни сарадник и самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања III степена Правног факултета Универзитета у Нишу, filip.miric@gmail.com, filip@prafak.ni.ac.rs.

² Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица ("Службени гласник РС", 85/2005, у даљем тексту:3М).

манifestивало негативно понашање или је само угрожено породичним приликама) и да му је, с тога, неопходно пружити трајнији надзор и помоћ стручних лица (Кандић, 1980: 98). Сматра се да ће боравак у таквој установи уз стални надзор стручних лица позитивно утицати на малолетне учиниоце кривичних дела. При томе малолетник коме је изречена ова васпитна мера има иста права и обавезе као и остали малолетници смештени у установу, а ова чињеница је позната само управнику установе и стручним лицима непосредно укљученим у извршење изречене мере. Тиме се спречава стигматизација малолетника коме је изречена васпитна мера од стране других лица у установи. Третман малолетника коме је изречена васпитна мера се не разликује од третмана осталих малолетника, с тим се овим малолетницима поклања посебна пажња, али тако да се они не издвајају од осталих малолетника. Интенција законодавца је јасна-малолетног учиниоца кривичног дела треба третирати као и сваког негативно социјализованог, или васпитно запушеног малолетника јер се корени његовог преступничког понашања управо налазе у недостацима у процесу васпитања и сазревања (Кнежевић, 2010: 63).

Васпитна мера упућивања у васпитну установу је релативно неодређеног трајања јер је законом одређено само њено најкраће и најдуже трајање из разлога што се не може унапред тачно знати колико је времена потребно за преваспитање малолетника. Она може трајати најкраће шест месеци, а најдуже две године. (чл.20.ст.2 ЗМ). Према раније важећем кривичном законодавству, ова васпитна је могла трајати од шест месеци до три године (Стојановић, 2000: 345).³ Интенција законодавца приликом скраћивања максималног трајања ове васпитне мере је била да се трајање свих заводских васпитних мера које се изричу на малолетнику сведе само на оно време које је неопходно да се боравком у установи постигне сврха изречене васпитне мере, што је у складу са обавезама проистеклих из ратификованих међународних докумената. Суд ће на сваких шест месеци одлучивати да ли постоји потреба за обуставом ове мере или њену замену неком другом мером. Лице коме је изречена васпитна мера упућивања у васпитну установу може остати до навршене 21. године живота. (чл.120. ЗМ).

Орган старатељства надлежан према месту пребивалишта односно боравишта малолетника у време када је одлука којом је изречена васпитна мера постала извршна, одређује лице које је дужно да малолетника доведе у установу, а васпитна установа обавештава суд о дану пријема малолетника и почетку извршења васпитне мере (чл.121. ЗМ).

У случају да извршење васпитне мере не може да отпочне или да се настави јер малолетник одбија да дође у установу или се налази у бекству, орган старатељства односно управник васпитне установе о томе обавештава надлежни орган унутрашњих послова, чији припадници доводе малолетника у васпитну установу. Том приликом начин довођења не сме нарушавати достојанство малолетника. (чл.122. ЗМ).

Премештање малолетника у другу васпитну установу може се извршити на основу одлуке првостепеног суда, ако за то постоје оправдани разлози, на захтев малолетника, родитеља, усвојоца или староца малолетника или на предлог установе у којој се васпитна мера извршава односно на предлог надлежног органа старатељства (чл.123. ЗМ). Све наведене законске одредбе имају за циљ да осигурају ефикасно извршење изречене васпитне мере, у најбољем интересу малолетника.

УПУЋИВАЊЕ У ВАСПИТНУ УСТАНОВУ У УПОРЕДНОМ ПРАВУ ДРЖАВА БИШЕ СФРЈ

Ова васпитна мера постоји и у малолетничким кривичним законодавствима земаља у региону. Тако чл. 15. Закона о судовима за младеж Хрватске предвиђа да ће „упућивање у одгојну установу суд изрећи кад је малолетника потребно издвојити из средине у којој живи и уз помоћ, бригу и надзор одгојитеља и других стручњака омогућити трајније дјеловање на његову личност, понашање, развој и одгој, особито образовањем и радним оспособљавањем. Одгојна мјера упућивања у одгојну установу извршава се у правилу у установи социјалне скрби, а може

³ Видети чл.25. Кривични законик Републике Србије ("Сл. гласник СРС", бр. 26/77, 28/77 - испр., 43/77 - испр., 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 и 21/90 и "Сл. гласник РС", бр. 16/90, 26/91 - одлука УСЈ бр. 197/87, 75/91 - одлука УСРС бр. 58/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/2002, 11/2002 - испр., 80/2002 - др. закон, 39/2003 и 67/2003).

се извршавати и у удругама специјализираним за дјецу с проблемима у понашању, сукладно њиховом појединачном програму поступања, а мјесто извршавања одгојне мјере могуће је према процјени стручног тима промијенити. У одгојној установи малољетник остаје најмање шест мјесеци, а најдуље двије године, с тим да суд мора сваких шест мјесеци у сједници вијећа испитати има ли основе обуставити извршење ове мјере или је замијенити другом одгојном мјером.⁴ Специфичност ове васпитне мере у Хрватској је у чињеници да се она може извршавати и у удружењима специјализованим за децу са проблемима у понашању. Добра страна оваквог законског решења је да се њиме шири могућност примене ове васпитне мере, имајући у виду шири спектар институција у којима је могуће применити меру упућивања у васпитну установу.

Слично решење постоји и у Закону за малолетничку правду Републике Северне Македоније. Васпитна мера упућивање у васпитну установу је регулисана у чл. 39. овог закона. Суд може малолетника над коме је потребан трајан надзор од стране стручних лица (са стручном спремом васпитача) упутити у васпитну установу у циљу васпитања, преваспитања и правилног развоја. У васпитној установи малолетник остаје најмање шест месеци, а највише три године. При изрицању ове мере суд не одређује њено трајање, већ о томе накнадно одлучује.⁵

Закон о поступању према малолетницима у кривичном поступку донет је у Црној Гори. Чл.25. овог закона прописује да ће суд мјеру упућивања малољетника у васпитну установу незаоводског типа изрећи кад малолетника треба издвојити из средине у којој живи и обијезбедити му помоћ и стални надзор од стране стручних лица. Мјера упућивања у васпитну установу незаоводског типа може трајати од шест месеци до двије године, при чему суд сваких шест мјесеци разматра да ли постоје услови за обуставу извршења мјере или за њену замјену другом васпитном мјером. Лице коме је изречена васпитна мјера упућивање у васпитну установу незаоводског типа у установи може остати до навршене 21. године живота.⁶

Кривични закон Босне и Херцеговине у чл. 90. прописује да ће суд изрећи васпитну мјеру упућивања у васпитну установу за васпитање малољетника малољетнику над којим треба обезбедити вршење сталног надзора од стране стручних васпитача у установи за васпитање малољетника. У васпитној установи малољетник остаје најмање шест мјесеци, а највише три године. При изрицању ове мјере суд неће одредити њено трајање, већ ће о томе накнадно одлучити.⁷

Закон о заштити и поступању са дјецом и малолетницима Републике Српске у чл. 41. предвиђа да суд изриче мјеру упућивања у васпитну установу када је потребно малољетника издвојити из средине у којој живи и обезбиједити му помоћ и стални надзор стручних васпитача у установи за васпитање малољетника. У васпитној установи малољетник остаје најмање шест мјесеци, а најдуже двије године, с тим да суд сваких шест мјесеци разматра да ли има основа за обуставу извршења мјере или замјену неком другом васпитном мјером.⁸

Слична је и одредба чл. 94. Кривичног закона Федерације БиХ о упућивању у одгојну установу. Наиме, суд ће изрећи одгојну мјеру упућивања у одгојну установу малољетнику над којим треба осигурати извршење сталног надзора стручних одгојитеља у установи за одгој малољетника. У одгојној установи малољетник остаје најмање шест мјесеци а највише три године. При изрицању ове мјере суд неће одредити њено трајање, већ ће о томе накнадно одлучити.⁹

Кривични закон Дистрикта Брчко БиХ у чл. 94. прописује да ће суд изрећи одгојну мјеру упућивања у одгојну установу малољетнику над којим треба осигурати вршење сталног надзора

⁴ Закон о судовима за младеж („Народне новине“, бр.84/2011...126/2019)

⁵ Закон за малолетничка правда („Службен весник на Република Македонија“, бр.87/2007, 103/2008, 161/2008, 145/2010).

⁶ Закон о поступању према малолетницима у кривичном поступку („Сл.лист Црне Горе“, бр.64/2011...1/2018).

⁷ Кривични закон Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ, бр.37/2003...35/2018)

⁸ Закон о заштити и поступању са дјецом и маљолетницима у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр.13/10...66/2020).

⁹ Кривични закон Федерације БиХ („Службене новине ФБиХ“, бр. 36/2003...75/2017).

стручних одгајатеља у установи за одгој малолетника. У одгојној установи малолетник остаје најмање шест мјесеци, а највише три године. При изрицању ове мјере суд неће одредити њено трајање, већ ће о томе накнадно одлучити.¹⁰

Чл. 79. Казенског законика Словеније садржи одредбу о упућивању малолетника у васпитни завод („Oddaja v vzgodni zavod“). Према овој законској одредби суд изриче васпитну меру упућивање у васпитни завод малолетнику када је потребно применити васпитне мере под сталним надзором стручних васпитача. У васпитном заводу малолетник остаје најмање шест месеци, а највише три године. Кад изрекне ову васпитну меру, суд не одлучује о њеном трајању, већ одлуку о томе доноси касније. Мера упућивања у васпитну установу може бити реализована и уз дневни боравак у васпитном заводу.¹¹ Овако одређена васпитна мера је најсличнија васпитној мери појачани надзор органа старатељства уз дневни боравак у установи за васпитање и образовање, која као таква постоји у систему малолетничких кривичних санкција Републике Србије.

Овај кратки приказ законских решења одредби кривичних законодавстава земаља насталих распадом некадашње СФРЈ, релевантних за изрицање и извршење васпитне мере упућивања у васпитну установу, показује да су наведена законска решења готово идентична, што се може тумачити заједничком кривичноправном традицијом наведених држава. И остали кривичноправни институти су регулисани на сличан начин у наведеним државама, што видели смо, није заобишло ни малолетничко кривично право.

Иако се у пракси српских судова ова мера не изриче често у односу на друге васпитне мере, ипак се прегледом доступне литературе и електронских база судских одлука, може пронаћи неколико судских одлука од значаја за извршење васпитне мере упућивање у васпитну установу. У решењу којим суд малолетнику изриче васпитну меру упућивање у васпитну установу не одређује се у којој ће се установи васпитна мера и извршавати, решење Врховног суда Србије Кжм.78/92 од 30.10.1992. године. Ова васпитна мера нема изразити принудни карактер, па се зато извршава у установама социјалне заштите. Суд унапред не одређује ни установу у којој ће се ова васпитна мера извршавати, већ је то задатак упутних органа, односно центара за социјални рад, који ће имајући у виду сврху и циљ ове васпитне мере, одредити и одговарајућу васпитну установу. Време које је малолетник провео у притвору не урачунава се у време изречене заводске васпитне мере. Овакав став суда Врховног суда Србије се може правдати посве различитом сврхом притвора, као најстрожије мере за обезбеђење присуства малолетника у кривичном поступку у односу на васпитне мере које имају за циљ утицање на личност малолетника да убудуће не врши кривична дела. Када се према малолетнику изрекне васпитна мера упућивања у васпитну установу, не може се продужити притвор до правноснажности решења о изрицању васпитне мере, пресуда Врховног суда Србије Кж.3/93 (Јовашевић Д. , 2008, стр. 165). Смисао оваквог става највише судске инстанце у Србији је да се малолетнику остави довољно времена да се боравком на слободи припреми за извршење ове заводске време у свим оним случајевима, када је то имајући у виду тежину извршеног кривичног дела, карактеристике личности малолетника и остале околности, објективно могуће.

О васпитном потенцијалу ове васпитне мере можда најбоље сведоче бивши штићеници Завода за васпитање омладине у Нишу. Један од штићеника Завода каже да је у дому забрањен алкохол, крађа, туча, психоактивне супстанце, али је дозвољено да изађу у град. Он каже и да када изађе из дома планира да се запосли и да ради као бравар, јер је то, како каже, добар занат.¹²

У пракси се приликом извршење васпитне мере упућивање у васпитну установу јављају одређени проблеми. Основни проблем код извршења ове васпитне мере јесте што се она извршава само у три васпитне установе у Србији. То су Завод за васпитање деце и омладине у Београду, Завод за васпитање деце и омладине у Књажевцу и Завод за васпитање омладине у Нишу. Чини се да би увођење још неке установе у систем установа за извршење кривичних санкција према малолетницима, уз прецизније одређење критеријума за избор установе, сношења

¹⁰ Кривични закон Брчког дистрикта БиХ („Сл. гласник Брчког Дистрикта БиХ” бр.10/2003...50/2018).

¹¹ Казенски законик Републике Словеније („Урадни лист Републике Словеније“, бр.58/2008, 91/2020).

¹² Видети текст *На раскрсници живота*, доступан на адреси <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/Srbija+danas/1027622/Na+raskrsnici+%C5%BEivota.html>, приступ 17.02.2021.

трошкова и коришћења слободног времена малолетника у летњим месецима, у многоме помогло бољем и сврсисходнијем извршавању ове васпитне мере и њеном изрицању у сваком конкретном случају када је то, према оцени суда, неопходно.

ПРАВЦИ РЕФОРМЕ ВАСПИТНЕ МЕРЕ УПУЋИВАЊА У ВАСПИТНУ УСТАНОВУ

На примеру Завода за васпитање малолетника у Нишу (у даљем тексту: ЗЗВО) и запажања и предлога стручних служби ЗЗВО Ниш, могу се уочити основни правци реформе васпитне мере упућивања у васпитну установу. Представници стручних служби ЗЗВО у Нишу су предложили и конкретне мере како да се побољша систем васпитних мера у Србији, с тим што је посебан акценат стављен на васпитну меру упућивање у васпитну установу. Неки од тих предлога су: повећати овлашћења васпитача у васпитним установама и јачати њихов ауторитет, увођење иновативних програма прилагођених развојним потребама деце, перманентна едукација стручних радника Завода за васпитање омладине, инсистирати на хитности судског поступка кад се као извршиоци кривичних дела јаве малолетници, редовна стручна помоћ од стране ресорних министарстава, одвајање малолетника којима је изречена васпитна мера од оних у систему социјалне заштите, како би се спречио негативан међусобни утицај, малолетници треба да се социјализују на исти начин као што уче неку вештину, интензивирати сарадњу установа за васпитање омладине и судова, уважавање предлога стручних тимова ових установа, примена нових метода и техника у раду са децом са проблемима у понашању, побољшање услова живота и рада штићеника у установи и боља материјална подршка, увођење бенефицираног радног стажа за запослене у установама за васпитање младих са проблемима у понашању, како би се млади стручњаци стимулисали да се запосле у установама оваквог типа, повећање броја запослених у установи како у погледу повећања броја добро едукованих специјалних педагога који би радили на пословима васпитача, тако и у погледу побољшавања здравствене заштите малолетника, што би се могло постићи запошљавањем психолога и психијатара, правовремено изрицање васпитних мера и бржа реакција судова у случају рецидивизма, доношење подзаконских аката релевантних за организацију и функционисање саме установе, развијање програма вршњачке едукације и интерактивних радионица за младе са циљем превенције преступништва младих, као и обавезног укључивања малолетника у образовни процес и у програме спортских активности, што ће помоћи у развијању позитивног вредносног система, увођење делотворног система дисциплинских санкција, развијање ефикасног система постпеналне помоћи што ће утицати на смањење стопе рецидивизма међу малолетницима, увођење физичког обезбеђења у ЗЗВО Ниш јер је, по речима тужиоца за малолетнике, током лета 2013. године долазило до физичког обрачуна међу малолетницима у ЗЗВО, поднето је и неколико кривичних пријава због кривичног дела злостављање и мучење из чл.137. КЗ, где се као извршиоци јављају физички јачи штићеници завода, а евидентирано је и много кривичних дела против имовине извршених од стране малолетника током боравка у ЗЗВО у Нишу. До реакције управе Завода и ресорних министарстава је дошло тек када је један малолетник повредио васпитача, али се реакција свела само на премештање малолетника са најпроблематичнијим понашањем у другу установу. Због тога би увођење физичког обезбеђења у ову и сличне васпитне установе могло донекле да спречи овакве немиле догађаје (Мирић, 2014: 342-344).

Наведени предлози могу бити од велике користи законодавцу јер долазе од стручњака који се свакодневно баве превенцијом и сузбијањем малолетничког криминалитета, односно децом са проблемима у понашању. Искуство и знање стручњака који су учествовали у овом истраживању, уколико буде на прави начин искоришћено, може да представља непресушни извор идеја за побољшање законских решења и проналажење модалитета за њихову ефикасну примену. У том смислу корисно би што чешће организовати јавне дебате и научно-стручне конференције о малолетничком преступништву и младима са проблемима у понашању.¹³ У

¹³ Позитиван пример обједињавања стручњака из различитих научних области које се баве проблемима малолетничке делинквенције је одржавање годишњих конференција Савета за праћење и унапређење рада

сваком случају, васпитна мера упућивање у васпитну установу треба да остане у систему реформисаног малолетничког кривичног законодавства Републике Србије. На овај начин васпитни потенцијал васпитне мере упућивање у васпитну установу може бити искоришћен у пуној мери.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Васпитне мере представљају најчешће изрицане кривичне санкције малолетним учиниоцима кривичних дела. Посебно место у систему малолетничких кривичних санкција заузима васпитна мера упућивања у васпитну установу, као најблажа васпитна мера заводског карактера. Нормативно посматрано, ова васпитна мера постоји, под различитим називима, у законодавствима свих држава насталих распадом бивше СФРЈ. Разлике постоје једино у њеном трајању, али то ни на који начин не утиче на суштину ове васпитне мере. Ово је сасвим разумљиво имајући у виду да све државе настале распадом СФРЈ деле заједничку правну традицију, што је уочљиво и када је реч о малолетничком законодавству. Јасне и прецизне законске одредбе су од изузетног значаја за примену васпитних мера јер се њима не одређује само њихова суштина, већ и услови за њихову примену. Васпитна мера упућивања у васпитну установу треба да се изриче у свим оним случајевима када због тежине кривичног дела, субјективних карактеристика учинилаца и осталих околности случајева није оправдано изрећи неку другу васпитну меру. Она се у систему малолетничких кривичних санкција налази на граници између васпитних мера упозорења и усмеравања и васпитне мере упућивања у васпитно-поправни дом. Од оцене свих доказа у кривичном поступку у сваком конкретном случају зависи и њена примена. Ову оцену врши суд и због тога је од изузетне важности градација васпитних мера и њихове оправданости. Индивидуализација кривичних санкција је од непроценљиве важности, будуће да има директан утицај на третман учинилаца кривичних дела. Васпитна мера упућивање у васпитну установу, без обзира на ретко изрицање у пракси, треба да остане у систему кривичних санкција према малолетницима, имајући у виду њене специфичности и значај, о чему ваља водити рачуна и приликом најављеног новелирања Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица у Републици Србији.

Коришћена литература

Јовашевић, Д. (2008) *Малолетничко кривично право*, Београд: Беосинг.

Кандић, З. (1980) *Криминалитет деце на ужем подручју Београда, докторска дисертација*, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду.

Кнежевић, С. (2010) *Малолетничко кривично право-материјално процесно и извршно*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета у Нишу.

Мирић, Ф. (2014) *Савремена схватања феноменологије и етиологије малолетничке делинквенције-докторска дисертација*, Ниш: Правни факултет Универзитета у Нишу.

Стојановић, З. (2000) *Кривично право-општи део*, Београд: Службени гласник.

Ћопић, С. (2014) *Карактеристике савременог правног и друштвеног реаговања на малолетничку делинквенцију у Србији*, in Николић-Ристановић, В. и Стевковић, Љ. (ур) *Малолетничка делинквенција у свету и Србији- трендови и друштвени одговори*, Београд : Издавачко-графичко предузеће „Прометеј“ и Факултет за спедијалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду.

органа кривичног поступка и извршења кривичних санкција према малолетницима „Дани малолетничког правосуђа“.

Коришћени законски текстови

Закон за малолетничка правда („Службен весник на Република Македонија“, бр.87/2007, 103/2008, 161/2008, 145/2010).

Закон о заштити и поступању са дјецом и мањолетницима у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр.13/10...66/2020).

Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица ("Службени гласник РС", 85/2005).

Закон о поступању према малолетницима у кривичном поступку („Сл.лист Црне Горе“, бр.64/2011...1/2018).

Закон о судовима за младеж („Народне новине“, бр.84/2011...126/2019).

Казенски законик Републике Словеније („Урадни лист Републике Словеније“, бр.58/2008, 91/2020).

Кривични закон Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ, бр.37/2003...35/2018).

Кривични закон Брчког дистрикта БиХ („Сл. гласник Брчког Дистрикта БиХ“ бр.10/2003...50/2018).

Кривични закон Федерације БиХ („Службене новине ФБиХ“, бр. 36/2003...75/2017).

Кривични законик Републике Србије ("Сл. гласник СРС", бр. 26/77, 28/77 - испр., 43/77 - испр., 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 и 21/90 и "Сл. гласник РС", бр. 16/90, 26/91 - одлука УСЈ бр. 197/87, 75/91 - одлука УСРС бр. 58/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/2002, 11/2002 - испр., 80/2002 - др. закон, 39/2003 и 67/2003).

Коришћене интернет адресе

На раскрсници живота .

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/Srbija+danas/1027622/Na+raskrsnici+%C5%BEivota.html>, приступ 17.02.2021.

SENDING JUVENILE DELINQUENTS TO YOUTH TRAINING CENTERS IN COMPARATIVE LAW

Filip Mirić, LL.D.

Faculty of Law, University of Niš, Serbia

Abstract: *Social and legal response to juvenile crime is of paramount importance for the process of re-socialization of juveniles in conflict with the law. In the process, special place determining appropriate criminal sanction. Although in recent years the intention to minors who have committed an offense imposed non-institutional educational measures and institutional educational measures have their justification in all cases where because of the seriousness of a crime, the personality of the minor and other circumstances necessarily imposing them. The subject of the work is the mildest of these institutional measures-referral to an educational institution. The work will be analyzed by the relevant provisions of the Law on Juvenile Offenders and Criminal Protection of Juveniles, relating to the imposition and execution of the educational measure. There will also be presented and the provisions of the relevant law countries of the former Yugoslavia by using the comparative method. This is particularly important bearing in mind that these countries share a common legal tradition. The aim of this paper is to pay attention of scientific and expert public on the educational potential of these educational measures and thus contribute to its frequent pronouncement by the courts.*

Keywords: *educational measures, sending juvenile delinquents to youth training centers, Comparative Law.*